

Het Ontsluieren van Ruslands Impliciete Langetermijn Strategische Visie

De analyse van de langetermijn strategische visie van een natie vereist een onderzoek dat verder reikt dan de formele beleidsdocumenten en officiële verklaringen. Dit geldt in het bijzonder voor Rusland, waar de vaak top-down aard van het politieke discours en de complexiteit van de maatschappelijke dynamiek het noodzakelijk maken om ook informele bronnen te onderzoeken. Deze bronnen, waaronder culturele uitingen, spirituele invloeden, populaire media en persoonlijke netwerken, kunnen een dieper inzicht verschaffen in de onderliggende drijfveren en langetermijnaspiraties van het land [Insight 1, Insight 2]. Door deze impliciete visie te ontrafelen, kunnen we een meer genuanceerd beeld vormen van Ruslands strategische intenties, los van de beperkingen van westerse interpretaties en de soms enge focus op expliciet beleid.

- **Sectie 1: De Nationale Ziel Vormgeven: Invloedrijke Russische Intellectuelen en Kunstenaars**

De publieke opinie en het nationale zelfbeeld in Rusland worden significant beïnvloed door een diverse groep intellectuelen en kunstenaars. Deze figuren, variërend van schrijvers en filosofen tot beeldend kunstenaars, filmmakers en muzikanten, spelen een cruciale rol in het vormgeven van de collectieve identiteit en de waarden van de natie ¹.

- **Subsectie 1.1: Intellectuele Fundamenten van Russische Identiteit en Toekomst**

De werken en uitspraken van invloedrijke filosofen zoals Aleksandr Dugin en Sergey Karaganov bieden cruciale inzichten in de intellectuele stromingen die de impliciete strategische visie van Rusland onderbouwen. Dugin staat bekend om zijn concept van het **Eurasianisme** ⁷, een ideologie die Rusland positioneert als een unieke beschaving, gescheiden van zowel Europa als Azië ⁷. Vanuit dit perspectief wordt gepleit voor een door Rusland geleid Euraziatisch rijk dat een tegenwicht moet vormen tegen de westerse invloed ⁷. Zijn **Vierde Politieke Theorie** [^{9, 62, 18, 10, 19, 11, 8, 9, 8, 54, 63, 64, S_S149}] gaat verder dan de traditionele politieke ideologieën van liberalisme, communisme en fascisme, en benadrukt een unieke Russische weg die geworteld is in traditie en spiritualiteit ⁸. Dugin, die zelf een sterke aanhanger van Poetin is ⁸, wordt beschouwd als een invloedrijke denker binnen de Russische militaire en politieke elite ⁷. Zijn visie op een Euraziatisch rijk staat in schril contrast met de huidige door het Westen gedomineerde orde, wat wijst op een strategische langetermijndoelstelling van geopolitieke herijking [Insight 3].

Karaganov, met zijn **Karaganov Doctrine** ²¹, pleit voor de bescherming van etnische Russen in het "nabije buitenland" om politieke invloed te verwerven, mogelijk zelfs door

het gebruik van geweld ²¹. Hij promoot ook een **Sino-Russische alliantie** ²¹ om een Euraziatisch blok te vormen en de bestaande wereldorde uit te dagen ²¹. Karaganov gelooft dat Ruslands primaire buitenlandse beleidsdoel is om wereldwijde dominantie te claimen en de veiligheidsorde die na de Koude Oorlog is ontstaan, te ontmantelen ²¹. Zijn ideeën, waaronder het potentiële gebruik van geweld in buurlanden en de alliantie met China, duiden op een strategische kijk die prioriteit geeft aan Ruslands invloedssfeer en de bereidheid om de post-Koude Oorlog veiligheidsarchitectuur uit te dagen [Insight 4]. De Karaganov Doctrine, die aanvankelijk als marginaal werd beschouwd, is in Poetins Rusland mainstream geworden ²¹, wat mogelijk wijst op een langetermijnstrategie om invloed te doen gelden in voormalige Sovjetgebieden.

De perspectieven van hedendaagse schrijvers zoals Zakhar Prilepin en Dmitry Bykov werpen verder licht op de complexe ideologische landschap van Rusland. Prilepin omarmt een militaristische en nationalistische Russische identiteit ²², was betrokken bij het conflict in Oekraïne ²³, en is voorstander van het herstel van de Sovjet-Unie ²⁷. Hij beschouwt oorlog als een essentiële bron van saamhorigheid, macht en waardigheid voor Rusland ²². Zijn populariteit en pro-oorlogshouding suggereren dat een deel van de Russische samenleving zich aansluit bij een expansionistisch en assertief buitenlands beleid, waarbij oorlog wordt gezien als een middel om nationale doelen te bereiken en de vroegere glorie te herstellen [Insight 5]. Prilepin, wiens opvattingen na de annexatie van de Krim in 2014 aanzienlijk lijken te zijn verschoven, is een voorstander geworden van de huidige Russische politieke koers ²⁸. Zijn openlijke trots op het "doden van velen" in Oekraïne ²⁴ en zijn pleidooi voor de annexatie van voormalige Sovjetgebieden ²⁷ weerspiegelen een neo-imperialistische visie die het strategische denken over Ruslands rol in zijn nabije buitenland zou kunnen beïnvloeden.

Daarentegen neemt Dmitry Bykov een kritische houding aan ten opzichte van het regime van Poetin ¹⁵, analyseert hij de Russische wrok en de rol ervan in de oorlog ¹⁵, en gelooft hij in Ruslands potentieel voor een liberale en democratische toekomst ¹⁵. Bykov, die door de Russische staat tot dissident is verklaard ¹⁵, is optimistisch over een toekomstig liberaal en democratisch Rusland ¹⁵, wat schril contrasteert met de dominante narratieven en interne ideologische verdeeldheid benadrukt die de strategische debatten op lange termijn zouden kunnen bepalen [Insight 6]. Ondanks de onderdrukking van zijn dissidente opvattingen ¹⁵, wijzen ze op het bestaan van alternatieve visies op Ruslands toekomst, een toekomst die meer geïntegreerd is met het Westen en democratische waarden omarmt. Bykov gelooft dat Ruslands toekomst interessant is, waarbij de nadruk ligt op de constructie van een "fijn, groots, glamoureuus Rusland" ¹⁵. Hun beperkte invloed in de huidige omgeving zou echter kunnen suggereren dat het een lange strijd zal worden voordat deze ideeën ingang vinden.

- **Subsectie 1.2: Artistieke Uitingen van Nationale Identiteit en Waarden**

De hedendaagse Russische kunst en cinema verkennen thema's die inzicht kunnen geven in de nationale preoccupaties en waarden die het strategische denken op lange termijn zouden kunnen onderbouwen. Sommige kunstenaars onderzoeken de transformatie van archaische mythen en de actualisering van magisch bewustzijn ³². De thema's die in de hedendaagse Russische kunst en cinema worden verkend – mystiek, psychologie, historische epieken, sociale commentaar ³³ – kunnen inzicht verschaffen in de nationale preoccupaties en waarden die het strategische denken op lange termijn zouden kunnen onderbouwen [Insight 7]. Een focus op historische epieken zou bijvoorbeeld een verlangen kunnen weerspiegelen om het verleden glorie en de nationale veerkracht te benadrukken. Russische films duiken vaak in thema's als identiteit, schuld en existentiële angst ³³.

De carrière van filmmakers als Nikita Mikhalkov ³⁵, een bekende bewonderaar van Poetin ³⁷, en zijn focus op de Russische geschiedenis en nationale identiteit in films als "Burnt by the Sun" en "The Barber of Siberia" ³⁷ zouden kunnen wijzen op een door de staat gesteunde promotie van een bepaald historisch narratief dat de huidige politieke ideologie versterkt [Insight 8]. Mikhalkovs verschuiving naar een nostalgie naar een verleden dat authentiek pretendeert te zijn ³⁷ en zijn nadruk op staatsmacht en loyaliteit ³⁹ sluiten aan bij de bredere strategische narratieven die door het Kremlin worden gepromoot.

- **Sectie 2: Het Spirituele Kompas: De Rol van de Russisch-Orthodoxe Kerk en Religieuze Organisaties**

De Russisch-Orthodoxe Kerk, met figuren als **Patriarch Kirill** ¹⁷ aan het roer sinds 2009, en nauw verbonden met Poetin ¹⁷, oefent een aanzienlijke invloed uit op de Russische samenleving. Patriarch Kirill heeft Ruslands "recht" verdedigd om de oorlog in Oekraïne te beginnen ¹⁷. Het concept van de "**Russische Wereld**" (**Ruskiy Mir**) ⁴⁴ wordt door de kerk gepresenteerd als een spiritueel, cultureel en beschavingsfenomeen dat de grenzen van de Russische Federatie overstijgt ⁴⁵. Onder Kirills leiding is de ROC dichter bij de Russische staat komen te staan ⁴².

De nauwe band tussen de Russisch-Orthodoxe Kerk en de staat, met name de steun van Patriarch Kirill aan Poetin en de oorlog in Oekraïne ¹⁷, suggereert een spirituele rechtvaardiging voor Ruslands acties en een langetermijnvisie van Rusland als verdediger van traditionele waarden tegen een vermeend westers moreel verval [Insight 9]. Kirills beschrijving van Poetins heerschappij als een "wonder van God" ¹⁷ en de zegen van de kerk over de oorlog als een "heilige oorlog" ⁴⁵ duiden op een diepe verwevenheid van religieuze ideologie en politieke strategie. De ROC is beschreven als een instrument van Kremlin-propaganda ⁴⁷.

Het concept van de "Russische Wereld" zoals verwoord door de kerk breidt Ruslands

invloedssfeer uit voorbij zijn geografische grenzen en omvat iedereen die de Russische cultuur en het orthodoxe geloof deelt ⁴⁴. Dit zou kunnen wijzen op een strategische langetermijndoelstelling om invloed over deze bevolkingsgroepen en gebieden te consolideren [Insight 10]. De bewering van de ROC dat Rusland de "schepper, steun en verdediger" is van de Russkiy Mir ⁴⁵ en zijn missie om "universele hegemonie" tegen te gaan, suggereert een langetermijnambitie om een wereldorde te vormen op basis van zijn beschavingswaarden. De hereniging van de "Russische natie" wordt door de ROC beschouwd als een prioriteit van het Russische buitenlands beleid ⁴⁵.

- **Sectie 3: Echo's van Strategie in Populaire Cultuur**

De Russische populaire cultuur, in al haar vormen, weerspiegelt en versterkt vaak de dominante ideologieën en strategische narratieven van het land. Russische cinema verkent vaak thema's als mystiek, psychologie, ironie en duistere motieven ³⁴. Russische oorlogsmuziek geeft vaak uiting aan anti-oorlogsgevoelens door melancholische volksliederen en ballades, waarbij de nadruk ligt op verlies, verdriet en vernietiging ⁵². De Russische literatuur staat bekend om haar intense bezorgdheid over filosofische problemen en een sterke neiging tot formele innovatie ⁵³.

De dominantie van thema's als patriottisme, historische glorie en weerstand tegen externe bedreigingen in de Russische populaire cultuur zou kunnen wijzen op een maatschappelijke bekrachtiging van de strategische narratieven van de staat en een inspanning op lange termijn om een sterke nationale identiteit te cultiveren die is afgestemd op deze narratieven [Insight 11]. Populaire cultuur dient als een krachtig instrument om het collectieve bewustzijn te vormen. De consistente weergave van bepaalde thema's kan de dominante ideologie en strategische visie binnen een samenleving weerspiegelen en versterken.

De analyse van Russische tv-series onthult thema's als historisch revisionisme, de promotie van conservatieve familiewaarden en antiwesterse sentimenten ⁵⁴, wat suggereert dat er een bewuste poging wordt gedaan om maatschappelijke waarden en percepties te vormen in overeenstemming met de strategische doelen van de staat [Insight 12]. Door de staat gecontroleerde of beïnvloede media kunnen actief narratieven promoten die de agenda en de strategische doelstellingen op lange termijn van de regering ondersteunen.

- **Sectie 4: De Onzichtbare Hand: Informele Netwerken en Persoonlijke Relaties**

Informele netwerken en persoonlijke relaties tussen invloedrijke figuren in de politiek, het bedrijfsleven, de cultuur en de religie spelen een rol bij de vormgeving van de strategische visie op lange termijn. De Russische Athosgemeenschap, georganiseerd door intieme vrienden van Poetin, suggereert de invloed van informele religieuze

netwerken⁵⁹. De nauwe banden tussen invloedrijke figuren in verschillende domeinen, zoals gesuggereerd door de betrokkenheid van individuen als Konstantin Goloshchapov en Andrei Guryev⁵⁹ bij zowel het bedrijfsleven als de Russisch-Orthodoxe Kerk, duiden op een potentieel voor informele invloed op de strategische visie, waarbij persoonlijke relaties en gedeelde belangen de nationale prioriteiten kunnen bepalen [Insight 13]. Informele netwerken kunnen opereren buiten formele instituties en officiële kanalen, waardoor de verspreiding en vormgeving van ideeën en strategieën op manieren die niet altijd transparant zijn, mogelijk wordt.

- **Sectie 5: Het Verleden Herschrijven, de Toekomst Construeren: Het Gebruik van Historische Narratieven**

Het hedendaagse Rusland herinterpreteert en gebruikt historische gebeurtenissen en figuren om een specifiek beeld van het nationale verleden te construeren. Ruslands historische narratief is vele malen veranderd, wat de weg van het land weerspiegelt⁶⁰. Deze herinterpretaties worden gebruikt om een bepaalde visie op de toekomst van het land te projecteren. Mikhalkovs film "Sunstroke" reflecteert op zowel positieve als negatieve aspecten van het tsaristische en Sovjet-Rusland³⁷. De selectieve herinterpretatie van de geschiedenis, inclusief de rehabilitatie van controversiële figuren als Stalin³⁷ en de nadruk op imperiale glorie³⁷, suggereert een strategische poging om een nationale identiteit te creëren die geworteld is in kracht, historische continuïteit en een gevoel van vroegere grootheid, die kan worden gebruikt om huidige acties en toekomstige ambities te rechtvaardigen [Insight 14]. De manier waarop een natie haar verleden herinnert, beïnvloedt aanzienlijk haar begrip van het heden en haar aspiraties voor de toekomst. De manipulatie van historische narratieven kan een krachtig instrument zijn om de nationale identiteit en strategische visie te vormen.

- **Sectie 6: Synthese: Convergerende Visies en de Impliciete Strategie**

De analyse van diverse informele bronnen onthult patronen en overeenkomsten die een holistisch beeld schetsen van Ruslands impliciete strategische visie op lange termijn. De convergentie van thema's bij intellectuelen, kunstenaars, religieuze leiders en populaire cultuur – zoals een duidelijke Euraziatische identiteit, weerstand tegen het Westen, het belang van traditionele waarden en de verheerlijking van een machtige staat – wijst op een samenhangende, zij het impliciete, strategische langetermijnvisie die is gecentreerd rond Ruslands beschavingsuniciteit en zijn ambitie om een belangrijke wereldmacht te zijn in een multipolaire wereld [Insight 15]. Door overlappende thema's in verschillende informele bronnen te identificeren, kan een robuuster begrip worden verkregen van de onderliggende strategische visie die de Russische samenleving doordringt, verder dan officiële beleidsdocumenten.

- **Sectie 7: Van Cultuur naar Beleid: De Potentiële Invloed op Officiële**

Beslissingen

De impliciete visie, gevormd door culturele, spirituele en informele invloeden, kan het officiële beleid en de strategische beslissingen van Rusland op lange termijn beïnvloeden. Deze visie kan een maatschappelijke context creëren die de beleidskeuzes van de regering mogelijk maakt of beperkt. Een sterke nationale identiteit die geworteld is in weerstand tegen het Westen zou bijvoorbeeld meer assertieve buitenlandse beleidsacties acceptabeler kunnen maken voor het publiek [Insight 16]. Hoewel informele bronnen het beleid niet direct dicteren, creëren ze de ideologische en culturele omgeving waarin beleid wordt geformuleerd en geïmplementeerd. Het begrijpen van deze omgeving is cruciaal om de strategische richting van Rusland op lange termijn te voorspellen.

De nadruk op een multipolaire wereldorde en de alliantie met China, zoals te zien in de opvattingen van invloedrijke intellectuelen, zou zich kunnen vertalen in een buitenlandse beleidsstrategie op lange termijn om de banden met niet-westerse mogendheden te versterken en de dominantie van de Verenigde Staten en hun bondgenoten uit te dagen [Insight 17]. De ideeën die circuleren binnen invloedrijke kringen kunnen uiteindelijk de bredere buitenlandse beleidsagenda en strategische allianties van de staat vormgeven.

Conclusie

De impliciete langetermijnstrategische visie van Rusland, zoals afgeleid uit de analyse van invloedrijke informele bronnen, is complex en veelzijdig. Het is geworteld in een sterk gevoel van nationale identiteit, een verlangen naar een prominente rol in een multipolaire wereldorde en een diepgeworteld wantrouwen jegens het Westen. Culturele figuren, spirituele leiders en populaire media dragen allemaal bij aan het versterken van deze visie, die op haar beurt het officiële beleid en de strategische beslissingen van Rusland op lange termijn kan beïnvloeden. Het begrijpen van deze impliciete drijfveren is essentieel voor het voorspellen van Ruslands toekomstige handelen op het wereldtoneel.

Tabel 1: Invloedrijke Russische Intellectuelen en Hun Kernideeën

Intellectueel	Primaire Veld	Kernideeën
---------------	---------------	------------

Aleksandr Dugin	Filosoof	Euraziatisme, Vierde Politieke Theorie, Rusland als unieke beschaving, multipolaire wereldorde, anti-westerse houding.
Sergey Karaganov	Filosoof	Karaganov Doctrine (bescherming van Russen in nabije buitenland), Sino-Russische alliantie, streven naar wereldwijde dominantie, ontmanteling van de post-Koude Oorlog veiligheidsorde.
Zakhar Prilepin	Schrijver	Militaristische en nationalistische Russische identiteit, steun voor conflict in Oekraïne, herstel van de Sovjet-Unie, oorlog als bron van nationale identiteit.
Dmitry Bykov	Schrijver	Kritische houding t.o.v. Poetin-regime, analyse van Russische wrok, geloof in liberale en democratische toekomst van Rusland.
Nikita Mikhalkov	Filmmaker	Nadruk op Russische geschiedenis en nationale identiteit in films, promotie van een specifiek historisch narratief dat de huidige politieke ideologie versterkt.

Tabel 2: Terugkerende Thema's in Russische Populaire Cultuur

Categorie Populaire Cultuur	Voorbeelden	Terugkerende Thema's
Films	"Leviathan", "The Fool", "Burnt by the Sun", "The Barber of Siberia"	Sociale commentaar, historisch revisionisme, patriottisme, nationale identiteit, verheerlijking van een machtige staat.

TV Series	"The Affairs", "Sleepers", "The Method", "Ol'ga"	Historisch revisionisme, conservatieve familiewaarden, antiwesterse sentimenten, representaties van macht en corruptie.
Muziek	"Gruppa Krovi", "Dark Is the Night", "Katyusha", "Song of the Volga Boatmen"	Patriottisme, historische herinnering (Tweede Wereldoorlog), melancholie, verlangen naar huis, collectief geheugen.
Literatuur	Werken van Tolstoj, Dostojevski, hedendaagse auteurs zoals Ulitskaya en Pelevin	Existentialisme, moraliteit, menselijke strijd, zoektocht naar identiteit, impact van historische trauma's, spanning tussen traditie en moderniteit.

Tabel 3: Kernuitspraken van Patriarch Kirill over Ruslands Rol en Bestemming

Datum	Context	Kernuitspraak
2009 - heden	Diverse preken en publieke toespraken	Beschrijving van Poetins heerschappij als een "wonder van God", verdediging van Ruslands "recht" om de oorlog in Oekraïne te beginnen, promotie van het concept van de "Russische Wereld" (Russkiy Mir) als een spirituele en culturele ruimte die de geografische grenzen overstijgt, zegen van de oorlog als een "heilige oorlog" tegen een "satanisch" Westen, nadruk op traditionele waarden tegenover vermeend westers moreel verval.

Geciteerd werk

1. The reluctant consensus: War and Russia's public opinion - Atlantic Council, geopend op maart 30, 2025, <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/russia->

- [tomorrow/reluctant-consensus-war-and-russias-public-opinion/](#)
2. Organised chaos: how Russia weaponised the culture wars - Global Government Forum, geopend op maart 30, 2025, <https://www.globalgovernmentforum.com/organised-chaos-how-russia-weaponised-the-culture-wars/>
 3. How the Putin Regime's War on Culture Differs From Soviet Times, geopend op maart 30, 2025, <https://carnegieendowment.org/russia-eurasia/politika/2024/02/how-the-putin-regimes-war-on-culture-differs-from-soviet-times?lang=en>
 4. Understanding Russian Disinformation and How the Joint Force Can Address It, geopend op maart 30, 2025, <https://publications.armywarcollege.edu/News/Display/Article/3789933/understanding-russian-disinformation-and-how-the-joint-force-can-address-it/>
 5. From media to politicians: How Russia spreads its narratives and influences public opinion in the EU - Visit Ukraine, geopend op maart 30, 2025, <https://visitukraine.today/blog/4240/from-media-to-politicians-how-russia-spreads-its-narratives-and-influences-public-opinion-in-the-eu>
 6. Geopolitical Visions in Russian Media - NSI, Inc., geopend op maart 30, 2025, <https://nsiteam.com/social/geopolitical-visions-in-russian-media/>
 7. Foundations of Geopolitics - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Foundations_of_Geopolitics
 8. Aleksandr Dugin - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Aleksandr_Dugin
 9. Alexander Dugin and the "Eurasian" System: Philosophy and Strategy, geopend op maart 30, 2025, <https://strategiecs.com/en/analyses/alexander-dugin-and-the-eurasian-system-philosophy-and-strategy>
 10. Who is Alexander Dugin? Overview of His Political Philosophy - Michael Millerman, geopend op maart 30, 2025, <https://www.michaelmillerman.com/blog/who-is-alexander-dugin>
 11. The Fourth Political Theory - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/The_Fourth_Political_Theory
 12. en.wikipedia.org, geopend op maart 30, 2025, <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurasianism#:~:text=Political%20scientist%20Anton%20Shekhovtsov%20defined,eternal%20adversary%20represented%20by%20the>
 13. Eurasianism - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurasianism>
 14. Anton Shekhovtsov - Aleksandr Dugin's Neo-Eurasianism: The New Right à la Russe, geopend op maart 30, 2025, <https://www.mod-langs.ox.ac.uk/russian/nationalism/shekhovtsov2.html>
 15. Writer Dmitry Bykov on Being Banned and the Curse of Russian History, geopend op maart 30, 2025, <https://www.themoscowtimes.com/2024/02/01/writer-dmitry-bykov-on-being-banned-and-the-curse-of-russian-history-a83937>
 16. 3 most famous patriarchs of the Russian Orthodox Church - GW2RU, geopend op maart 30, 2025, <https://www.gw2ru.com/history/3032-russian-orthodox-church-patriarchs>
 17. 'God of war': Russian Orthodox Church stands by Putin, but at what cost? - Al Jazeera, geopend op maart 30, 2025, <https://www.aljazeera.com/news/2024/2/9/far-from-harmless-patriarch-kirill-backs-putins-war-but-at-what-cost>

18. The Fourth Political Theory Explained: Dugin's Vision for the Future - Michael Millerman, geopend op maart 30, 2025, <https://www.michaelmillerman.com/blog/dugin-fourth-political-theory-explained>
19. The Fourth Political Theory - Journal of Ecohumanism, geopend op maart 30, 2025, <https://ecohumanism.co.uk/joe/ecohumanism/article/download/6487/6656/15367>
20. A Test of Russian Geopolitics: Russia's Foreign Policy in the Perspective of Geopolitical Theories, geopend op maart 30, 2025, <https://www.politstudies.ru/en/article/5745>
21. Sergey Karaganov - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Sergey_Karaganov
22. Spinning Russia's 21st Century Wars: Zakhar Prilepin and his 'Literary
23. Who is Zakhar Prilepin, target of car bomb in Russia?, geopend op maart 30, 2025, <https://www.aljazeera.com/news/2023/5/7/who-is-zakhar-prilepin-target-of-car-bomb-in-russia>
24. Best-Selling Russian Author Boasts Of 'Killing Many' In Ukraine's Donbas - RFE/RL, geopend op maart 30, 2025, <https://www.rferl.org/a/best-selling-russian-author-boasts-of-killing-many-in-ukraine-s-donbas/30115450.html>
25. Zakhar Prilepin - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Zakhar_Prilepin
26. Following "Russia's Hemingway" to War I by @DFRLab - Medium, geopend op maart 30, 2025, <https://medium.com/dfrlab/following-russias-hemingway-to-war-8a109ffec435>
27. Russian Neo-Imperialist Assertions Spark Pushback in Uzbekistan - The Diplomat, geopend op maart 30, 2025, <https://thediplomat.com/2024/01/russian-neo-imperialist-assertions-spark-pushback-in-uzbekistan/>
28. Zakhar Prilepin, Vzvod. Ofitsery i opolchentsy russkoi literatury - OpenEdition Journals, geopend op maart 30, 2025, <https://journals.openedition.org/pipss/4703?lang=en%20Online,%20Issue%2019>,
29. Dmitry Bykov and Ian Singleton - NYS Writers Institute, geopend op maart 30, 2025, <https://www.nyswritersinstitute.org/dmitrybykov-iansingleton>
30. Dmitry Bykov - Wikipedia, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Dmitry_Bykov
31. Scholar in Exile on Alexei Navalny: 'One day I'll walk along a street in Moscow named after him' - University of Rochester, geopend op maart 30, 2025, <https://www.rochester.edu/newscenter/alexei-navalny-death-legacy-dmitry-bykov-writer-594302/>
32. 100 LIVING Russian artists you should know (PICS) - GW2RU, geopend op maart 30, 2025, <https://www.gw2ru.com/arts/3797-100-living-russian-artists>
33. The Main Characteristics of Russian Cinema - The Monthly Film Festival, geopend op maart 30, 2025, <https://tmff.net/the-main-characteristics-of-russian-cinema/>
34. The 20 Best Russian Films of The 21st Century | Taste Of Cinema, geopend op maart 30, 2025, <https://www.tasteofcinema.com/2016/the-20-best-russian-films-of-the-21st-century/>
35. Greatest Russian Film Directors - Pantheon World, geopend op maart 30, 2025, <https://pantheon.world/profile/occupation/film-director/country/russia>

36. Russian Directors & origine's - IMDb, geopend op maart 30, 2025, <https://www.imdb.com/list/ls063961900/>
37. Nationalist Nostalgia in Russian Film Mirrors Putin's Political Bending of History, geopend op maart 30, 2025, <https://www.hnn.us/article/181102>
38. National Identity, Cultural Authority, and the Post-Soviet Blockbuster: Nikita Mikhalkov and Aleksei Balabanov - ResearchGate, geopend op maart 30, 2025, https://www.researchgate.net/publication/270379008_National_Identity_Cultural_Authority_and_the_Post-Soviet_Blockbuster_Nikita_Mikhalkov_and_Aleksei_Balabanov
39. Nikita Mikhalkov, Russia's Political Mentor - CSS/ETH Zürich, geopend op maart 30, 2025, <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD-90-10-12.pdf>
40. Who has a right to speak? The word and silence in Nikita Mikhalkov's Twelve (2007), geopend op maart 30, 2025, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17503132.2015.1077030>
41. Greatest Russian Religious Figures - Pantheon World, geopend op maart 30, 2025, <https://pantheon.world/profile/occupation/religious-figure/country/russia>
42. en.wikipedia.org, geopend op maart 30, 2025, https://en.wikipedia.org/wiki/Patriarch_Kirill_of_Moscow
43. His Holiness Patriarch Kirill of Moscow and All Rus', geopend op maart 30, 2025, <https://mospat.ru/en/patriarch/>
44. The Global Pretensions of the Russian Orthodox Church - Talk About: Law and Religion, geopend op maart 30, 2025, <https://talkabout.iclrs.org/2024/04/08/the-global-pretensions-of-the-russian-orthodox-church/>
45. The Russian Orthodox Church Declares “Holy War” Against Ukraine and Articulates Tenets of Russia's Emerging Official Nationalist Ideology, geopend op maart 30, 2025, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-orthodox-church-declares-%E2%80%9Choly-war%E2%80%9D-against-ukraine-and-articulates-tenets>
46. A holy war. The Russian Orthodox Church blesses the war against the West, geopend op maart 30, 2025, <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2024-04-12/a-holy-war-russian-orthodox-church-blesses-war-against-west>
47. How Moscow Uses the Russian Orthodox Church as a Tool to Suppress Religious Freedom, geopend op maart 30, 2025, <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/how-moscow-uses-russian-orthodox-church-tool-suppress-religious-freedom>
48. From pulpit to propaganda machine: tracing the Russian Orthodox Church's role in Putin's war | Reuters Institute for the Study of Journalism, geopend op maart 30, 2025, <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/pulpit-propaganda-machine-tracing-russian-orthodox-churchs-role-putins-war>
49. Patriarch Kirill, Weaponizing Russian Orthodoxy as a Tool of Propaganda, geopend op maart 30, 2025, <https://usukraine.org/blog/patriarch-kirill-weaponizing-russian-orthodoxy-as-a-tool-of-propaganda>
50. Patriarch and patriot: history in Patriarch Kirill's sermons in the first year of the full-scale war in Ukraine, geopend op maart 30, 2025, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09637494.2024.2353417>

51. Russian Orthodox leader Patriarch Kirill's unholy war against Ukraine - Atlantic Council, geopend op maart 30, 2025, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/russian-orthodox-leader-patriarch-kirills-unholy-war-against-ukraine/>
52. The Grimly Beautiful Style of Russian Wartime Music - The Exonian, geopend op maart 30, 2025, <https://theexonian.net/reviews/the-grimly-beautiful-style-ofnbsprussian-wartime-music>
53. Russian literature | History, Books, Authors, Summary, Importance, & Facts | Britannica, geopend op maart 30, 2025, <https://www.britannica.com/art/Russian-literature>
54. (PDF) Russian TV Series in the Era of Transition: Genres, Technologies, Identities, edited by Alexander Prokhorov, Elena Prokhorova and Rimgaila Salys - ResearchGate, geopend op maart 30, 2025, <https://www.researchgate.net/publication/373514121-Russian-TV-Series-in-the-Era-of-Transition-Genres-Technologies-Identities-edited-by-Alexander-Prokhorov-Elena-Prokhorova-and-Rimgaila-Salys>
55. Russian TV Series in the Era of Transition: Genres, Technologies, Identities, edited by Alexander Prokhorov, Elena Prokhorova and Rimgaila Salys, geopend op maart 30, 2025, <https://www.alphavillejournal.com/Issue25/HTML/ReviewDabizha.html>
56. "On-air Propaganda": How Russia Weaponizes TV Shows - UkraineWorld, geopend op maart 30, 2025, <https://ukraineworld.org/en/articles/analysis/propaganda-russia>
57. Book Review: "Russian TV Series in the Era of Transition" - Blog - NYU Jordan Center, geopend op maart 30, 2025, <https://jordanrussiacycenter.org/blog/book-review-russian-tv-series-in-the-era-of-transition-genres-technologies-and-identities>
58. "The Russians": the theme of Russian interference in TV series / Russia / Areas / Homepage - Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa, geopend op maart 30, 2025, <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Areas/Russia/The-Russians-the-theme-of-Russian-interference-in-TV-series-207066>
59. Russian Church and State: 10 most influential figures | Religion today, geopend op maart 30, 2025, <https://reltoday.com/en/news/okolorpc-10-samyh-vlijatelnyh-person-2/>
60. The Historical Consciousness of Modern Russian Society - PMC, geopend op maart 30, 2025, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8192099/>
61. Camp Russia: On Zakhar Prilepin's "The Monastery" | Los Angeles Review of Books, geopend op maart 30, 2025, <https://lareviewofbooks.org/article/camp-russia-on-zakhar-prilepins-the-monastery/>
62. Alexander Dugin (Author of The Fourth Political Theory) - Goodreads, geopend op maart 30, 2025, https://www.goodreads.com/author/show/6825829.Alexander_Dugin
63. From Tolstoy To Today: The Timeless Appeal Of Russian Literature | Rock & Art, geopend op maart 30, 2025, <https://www.rockandart.org/the-timeless-appeal-of-russian-literature/>
64. A History of Russian Literary Theory and Criticism - University of Pittsburgh Press, geopend op maart 30, 2025, <https://upittpress.org/books/9780822962861/>